

*Ledande experter
för en levande värld.*

Rapport
**Naturvärdesinventering för detaljplan i Halmstad för
del av Vallås 1:1**
Halmstads kommun

Titel: Naturvärdesinventering för detaljplan i Halmstad för del av Vallås 1:1

Version: 1

Datum: 2022-11-24

Uppdragsgivare: Hanna Roxhage, planarkitekt, Halmstad kommun

Uppdragsnummer: 2038-05

Dokumentnamn: EnviroPlanning_NVI_Vallås_2022

Rapport genomförd av: Dennis Jonason, Emma Håkansson och Sofia Berg

Rapport granskad av: Ida Odenius

Rapport verifierad av: Dennis Jonason

Bilder: ©EnviroPlanning AB

En naturvärdesinventering har utförts av en del av fastigheten Vallås 1:1, Halmstads kommun. Sammantaget identifierades tre naturvärdesobjekt. Av dessa hade ett påtagligt naturvärde (klass 3) och två visst naturvärde (klass 4). Även tre invasiva arter observerades, kanadensiskt gullris, snöbär och vresros, där den förstnämnda förekom i mycket stort antal och täckte ungefär halva planområdet. Ingen av arterna finns ännu med på EU:s lista över invasiva främmande arter, men bör hanteras med stor försiktighet.

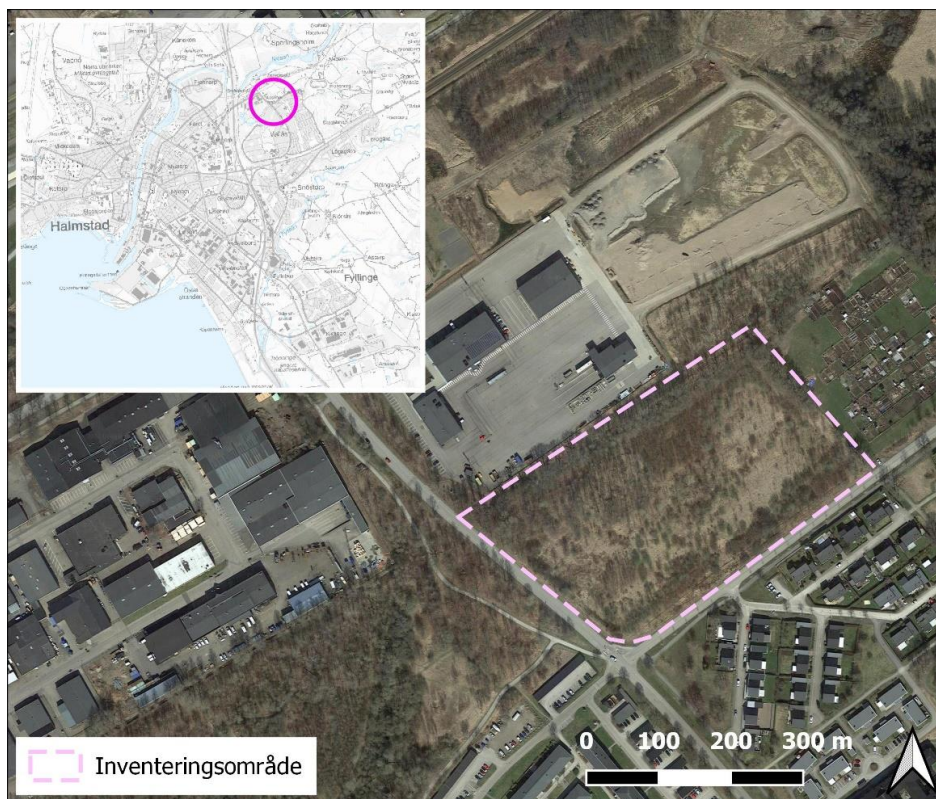
Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Metod	2
2.1	Naturvärdesinventering	2
2.2	Skyddsvärda arter och naturvårdsarter	4
2.3	Invasiva främmande växter	5
2.4	Förkortningar	5
3	Resultat.....	6
3.1	Sammanställning av tidigare kända naturvärden	6
3.2	Naturvärdesobjekt	6
3.3	Generella biotopskydd	10
3.4	Värdeelement	10
3.5	Artförekomster	10
4	Förslag till skyddsåtgärder.....	12
4.1	Skyddsåtgärder	12
4.2	Kompensationsåtgärder.....	13
5	Referenser	15

1 Inledning

Halmstads kommun arbetar med att ta fram en detaljplan för en ny gymnasieskola med tillhörande idrottshall i Vallås. Planområdet i nordöstra delen av tätorten omfattar cirka 3,7 ha och består idag av igenväxningsmark med ung skog, buskmark och ett mindre antal äldre träd.

Som en del i detaljplanearbetet har EnviroPlanning AB fått i uppdrag av Halmstads kommun att genomföra en naturvärdesinventering av planområdet, så att hänsyn till eventuella naturvärden ska kunna tas i tidigt skede.

Figur 1. Inventeringsområdet i Vallås om 3,7 ha i nordöstra delen av Halmstad tätort.

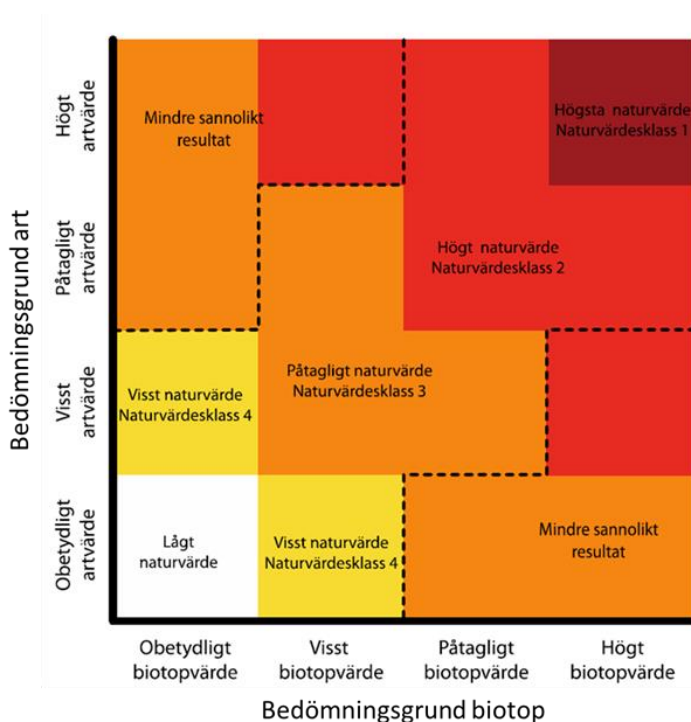
2 Metod

2.1 Naturvärdesinventering

Naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard (SS 199000:2014) kartlägger och beskriver geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdena på dessa avgränsade geografiska områden bedöms på en fyrgradig skala enligt följande (se också box 1):

- ◆ Naturvärdesklass 1 – högst naturvärde: störst positiv betydelse för biologisk mångfald.
- ◆ Naturvärdesklass 2 - högt naturvärde: stor positiv betydelse för biologisk mångfald.
- ◆ Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.
- ◆ Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde: viss positiv betydelse för biologisk mångfald.

Vilken naturvärdesklass ett område får bedöms utifrån kombinationen av de två bedömningsgrunderna *art* och *biotop* (Figur 2). Artvärdet baseras på områdets artrikedom relativt omgivande landskap samt på närvaro av naturvårdsarter som är ett samlingsnamn för skyddade arter, rödlistade arter (NT), hotade arter (VU, EN, CR), typiska arter, ansvarsarter och signalarter (Nitare 2019). Biotopvärdet baseras på biotopkvalitéer och på biotopens sällsynthet och hotstatus. Läs mer om bedömningsgrunderna i SS 199000:2014.

Figur 2. Bedömningsgrunden för artvärdet och biotopvärdet leder till en viss naturvärdesklass. Bild efter SS 199000:2014.

Box 1. Beskrivning av naturvärdesklasser

Naturvärdesklass 1 omfattar geografiska områden som har högt biotopvärde samt högt artvärde. Detta innebär kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för ett stort antal naturvårdsarter eller flera rödlistade arter eller enstaka hotade arter. Flera biotopkvaliteter i stor omfattning ska finnas på platsen. Utgörs området av en hotad Natura-2000 naturtyp (se SIS-TR 199001:2014) blir biotopvärdet högt. Förekomst av arter och ekologiska förutsättningar kan inte bli avsevärt bättre med svenska förhållanden som referens.

Naturvärdesklass 2 omfattar geografiska områden som har påtagligt till högt biotopvärde samt artvärde. Detta innebär kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för flera naturvårdsarter eller enstaka rödlistad art eller är mycket artrikare än omgivande landskap. Flera biotopkvaliteter ska finnas på platsen. Utgörs området av en Natura-2000 naturtyp (ej hotad, (se SIS-TR 199001:2014)) blir biotopvärdet påtagligt.

Naturvärdesklass 3 omfattar geografiska områden med visst till påtagligt biotopvärde och artvärde. Området ska ha förutsättningar för att upprätthålla en kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för naturvårdsarter eller enstaka rödlistade arter eller vara artrikare än omgivande landskap. Enstaka biotopkvaliteter ska finnas på platsen.

Naturvärdesklass 4 omfattar geografiska områden med visst biotopvärde och visst artvärde. Området har en viss betydelse för biologisk mångfald genom att hysa enstaka naturvårdsarter och/eller enstaka biotopkvaliteter.

Tillägg till NVI

Naturvärdesinventeringen i denna rapport har utförts enligt bedömningsgrunder för Svensk standard (SS 199000:2014) och följande delar har ingått:

- ◆ NVI fältnivå (4.3 SIS standard)
- ◆ Detaljeringsgrad detalj (4.4 SIS standard)
- ◆ Tillägg: Naturvärdesklass 4 (4.5.2 SIS standard)
- ◆ Tillägg: Generella biotopskydd (4.5.3 SIS standard)
- ◆ Tillägg: Värdeelement (småvatten och särskilt skyddsvärda träd) (4.5.4 SIS standard)
- ◆ Tillägg: Detaljerad redovisning av artförekomst (4.5.5 SIS standard)
- ◆ Tillägg: Fördjupad artinventering av invasiva främmande växter (4.5.6 SIS standard)

Naturvärdesobjekt presenteras både på karta och i form av korta textbeskrivningar samt foton under avsnitt 3.2. Förekommande naturvårdsarter redovisas på karta och i text (3.5), samt rapporteras till Artportalen.

Fältinventeringen utfördes 8 november 2022 av biologerna Dennis Jonason och Sofia Berg, EnviroPlanning AB. Koordinatsystemet som har använts är

SWEREF99 TM. Kartor har tillverkats i Qgis version 3.10.1 och GIS-skikten levereras i originalformat (.shp).

2.2 Skyddsvärda arter och naturvårdsarter

Med skyddsvärda arter menas i denna rapport arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen (ASF 2007:845) och/eller upptagna i den nationella rödlistan över hotade arter (SLU Artdatabanken 2020) (Figur 3).

Med naturvårdsarter menas de arter som ingår i standarden, det vill säga, arter som indikerar att ett område har ett högt naturvärde samt arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. I begreppet naturvårdsarter inkluderas, förutom skyddsvärda arter, även typiska arter, ansvarsarter och signalarter.

Artskyddsförordningen inbegriper fridlysning, vilket kan ha en något varierande innebörd beroende på art i fråga och del av landet. Fridlysta växter, lavar och mossor får enligt lag inte plockas, grävas upp eller på annat sätt skadas. Lokala undantag finns för exempelvis gullviva, blåsippa och lummerarter som ofta får plockas, dock inte grävas upp eller plockas till försäljning. Fridlysta djur är förbjudna att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in. Detta gäller även fåglars bon och ägg samt kräldjurs, groddjurs och ryggradslösa djurs ägg, rom, larver och bon, även om så sker oavsiktligt. Undantag finns för vanlig padda, vanlig groda och åkergroda vars rom får samlas in för utvecklingsstudier, om de senare återförs till samma plats (Naturvårdsverket, u.å.).

Rödlistning medför inte per automatik något artskydd utan är enbart en bedömning av utdöenderisk. Däremot utgör rödlistan beslutsunderlag för om en art behöver skyddas genom exempelvis fridlysning.

Figur 3. Skyddsvärda arter i denna inventering omfattas av skyddade- och rödlistade arter. Bild från SLU Artdatabanken (2020) och Naturvårdsverket (2014).

2.3 Invasiva främmande växter

Invasiva främmande arter har med mänsklig hjälp flyttats från sin ursprungliga miljö till en ny miljö där de sprider sig snabbt och orsakar skada på ekosystemet och den biologisk mångfalden. Detta sker genom att de missgynnar de arter som förekommer på platsen naturligt. Förutom skada på biologisk mångfald kan de även medföra skada på infrastruktur och människors hälsa och därmed orsaka stor ekonomisk kostnad för samhället såväl som för enskilda personer.

På EU:s förteckning över invasiva främmande arter finns sju landlevande växtarter som etablerats i Sverige (EU-förordning nr 1143/2014): gudaträd, japansk träddödare, jättebalsamin, jätteloka, tromsöloka, sidenört och syrenslide. Dessa arter omfattas av lagstiftning, vilket innebär att det bland annat är straffbart att sprida dem vidare i naturen. Ytterligare ett antal växter klassas i nuläget inte som invasiva men har trots allt en mycket hög risk för invasivitet: blomsterlupin, kanadensiskt gullris, vresros och parkslide. Dessa omfattas i dagsläget inte av någon lagstiftning, men bör likväl enligt Naturvårdsverket betraktas och hanteras som invasiva.

2.4 Förkortningar

Förkortningar som redovisas i Tabell 1 kan förekomma i rapporten.

Tabell 1. Förkortningar och dess betydelse.

Förkortning	Betydelse
S	Signalarter i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering
ÄoB	Indikatorarter på värdefull ängs- och betesmark.
ASF, bilaga 1	Arten är fridlyst och innehar om betecknad med bokstaven n eller N i bilaga 1 till artskyddsförordningen ett utökad skydd i enlighet med art- och habitatdirektivet (ASF 2007:845, § 4,5 och 7)
ASF, fågeldir.	Arten finns med i artskyddsförordningen och är upptagen i bilaga 1 till fågeldirektivet vilket innebär att arten har ett sådant unionsintresse att särskilda skyddsområden ska utses (ASF 2007:845, bilaga 1 B)
ASF, bilaga 2	Arten är fridlyst enligt artskyddsförordningen (ASF 2007:845, § 6, 8 och 9)
Kategorier inom Svenska Rödlistan 2020 (arters utdöenderisk inom Sverige)	
NT	Nära hotad/missgynnad (<i>Near Threatened</i>)
VU	Sårbar (<i>Vulnerable</i>)
EN	Starkt hotad (<i>Endangered</i>)
CR	Akut hotad (<i>Critically Endangered</i>)

3 Resultat

3.1 Sammanställning av tidigare kända naturvärden

Eftersök av tidigare dokumenterade naturvärden har gjorts i Analysportalen för biodiversitetsdata (Leidenberger et al, 2016; analysisportal.se) och i artportalen för perioden 2007–2022 (rödlistade och fridlysta arter), i Skogsstyrelsens verktyg Skogens Pärlor, Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur samt i Länsstyrelsernas geodatakatalog.

Inga tidigare naturvärden finns rapporterade från planområdet. Vad som finns inrapporterat utgör dock endast ett underlag och behöver nödvändigtvis inte spegla den verkliga artförekomsten vid tiden för inventeringen.

3.2 Naturvärdesobjekt

Sammantaget identifierades tre naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet. Av dessa hade ett påtagligt naturvärde (klass 3) och två visst naturvärde (klass 4) (Figur 4). Nedan ges en beskrivning av samtliga avgränsade naturvärdesobjekt.

 Inventeringsområde

Naturvärdesobjekt

 Påtagligt naturvärde (klass 3)

 Visst naturvärde (klass 4)

Figur 4. Naturvärdesobjekt färgindelade efter naturvärdesklass. Siffror utgör objekt-id.

1	Naturtyp: Igenväxningsmark Areal: 0,47 ha Biotop: Sekundär buskmark Formellt skydd: -
Naturvärdesklass	Klass 4 – Visst naturvärde Svagt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 4.
Beskrivning	Sekundär buskmark på tidigare åkermark. I områdets nordöstra kant finns enstaka äldre ekar, i övrigt dominerar hasselbuketter med inslag av sälg, björk, yngre ek, nypon, hagtorn, slån och benved. Även unga träd av ask förekommer med en stamdiameter på cirka 5–10 cm. Området saknar skoglig kontinuitet och död ved men erbjuder ett visst biotopvärde, främst genom de rikliga nektarresurserna i bärande buskar. Området är plant med frisk mark och i fältskiktet växer smultron, gräshakmossa, veketåg, mjölkört, hallon och den invasiva arten kanadensiskt gullris.
Naturvårdsarter	Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>) – flera (EN)
Värdeelement	Bärande buskar/träd – flera; Nektarresurser – rikligt
Värdestrukturer	Olikåldrighet – måttligt utvecklat; Trädslagsblandning – tämligen utvecklat; Flerskiktning – tämligen utvecklat; Lövbryn – måttligt utvecklat
Formellt skydd	-
Foto	Figur 4 och Figur 5

Figur 5. Naturvärdesobjekt 1 – Sekundär buskmark.

2	Naturtyp: Igenväxningsmark Biotop: Sekundär lövskog	Areal: 0,46 ha Formellt skydd: -
Naturvärdesklass	Klass 3 – Påtagligt naturvärde Visst artvärde och påtagligt biotopvärde ger naturvärdesklass 3.	
Beskrivning	Sekundär lövskog på tidigare brukad åkermark. I de centrala delarna av området finns ett trädskikt med yngre till medelålders träd av ek, sälg, klibbal, asp, björk och hassel. Längs områdets västra kant som angränsar mot industrimark står flera grova ekar, varav flera är särskilt skyddsvärda som hålträd och/eller jätteträd. I denna del växer även grövre fågelbär, asp och björk. På träden växer sparsamt med epifyter men här finns blågrön mjöllav, brosklav, vägglav, finlav och lönticka. På marken växer slån, benved, berberis, måbär, nejlikrot och kirskaål.	
Naturvårdsarter	Inga observerade	
Värdeelement	Grova lågor – enstaka; Jätteträd – enstaka; Bärande buskar/träd – flera; Bohål fågel – enstaka; Bohål insekt – rikligt; Gamla/grova träd (Ek) – flera; Nektarresurser – flera; Sälk – flera; Hålträd – flera	
Värdestrukturer	Olikåldrighet – tämligen utvecklat; Trädslagsblandning – tämligen utvecklat; Flerskiktning – måttligt utvecklat; Skrymslen – välutvecklat; Glänta – måttligt utvecklat	
Formellt skydd	-	
Foto	Figur 4 och Figur 6	

Figur 6. Naturvärdesobjekt 2 – Sekundär lövskog.

3	Naturtyp: Igenväxningsmark Biotop: Hassel- och sälgdunge Areal: 0,39 ha Formellt skydd: -
Naturvärdesklass	Klass 4 - Visst naturvärde Svagt artvärde och visst biotopvärde ger naturvärdesklass 4.
Beskrivning	Tät hasseldunge med inslag av måbär och björk. I norra delen är vegetationen glesare och här rikligt med finns spridda förekomster av sälg. Området är plant med frisk mark och i fältskiktet finns nejlikrot, smultron, mjölkört och lövförna. Områdets biotopvärde består av tillgång på buskage, skydd samt nektarresurser, bär och nötter.
Naturvårdsarter	Inga observerade
Värdeelement	Bärande buskar – rikligt; Nektarresurser – rikligt; Sälg - rikligt
Värdestrukturer	Flerskiktning – måttligt utvecklat; Skrymslen – måttligt utvecklat
Formellt skydd	-
Foto	Figur 4 och Figur 7

Figur 7. Naturvärdesobjekt 3 – Hassel- och sälgdunge.

3.3 Generella biotopskydd

Planområdet innefattar inga generella biotopskydd.

3.4 Värdeelement

Tre särskilt skyddsvärda träd av ek noterades inom inventeringsområdet. Dessa förekommer inom naturvärdesobjekt 2 och utgörs av två hålträdd och ett jätteträd med hål (Figur 8). Övriga värdeelement benämns under respektive naturvärdesobjekt

 Inventeringsområde

Särskilt skyddsvärda träd

- Skogsek - Jätteträd med hål
- Skogsek - hålträdd

Figur 8. Särskilt skyddsvärda träd inom planområdet.

(3.2).

3.5 Artförekomster

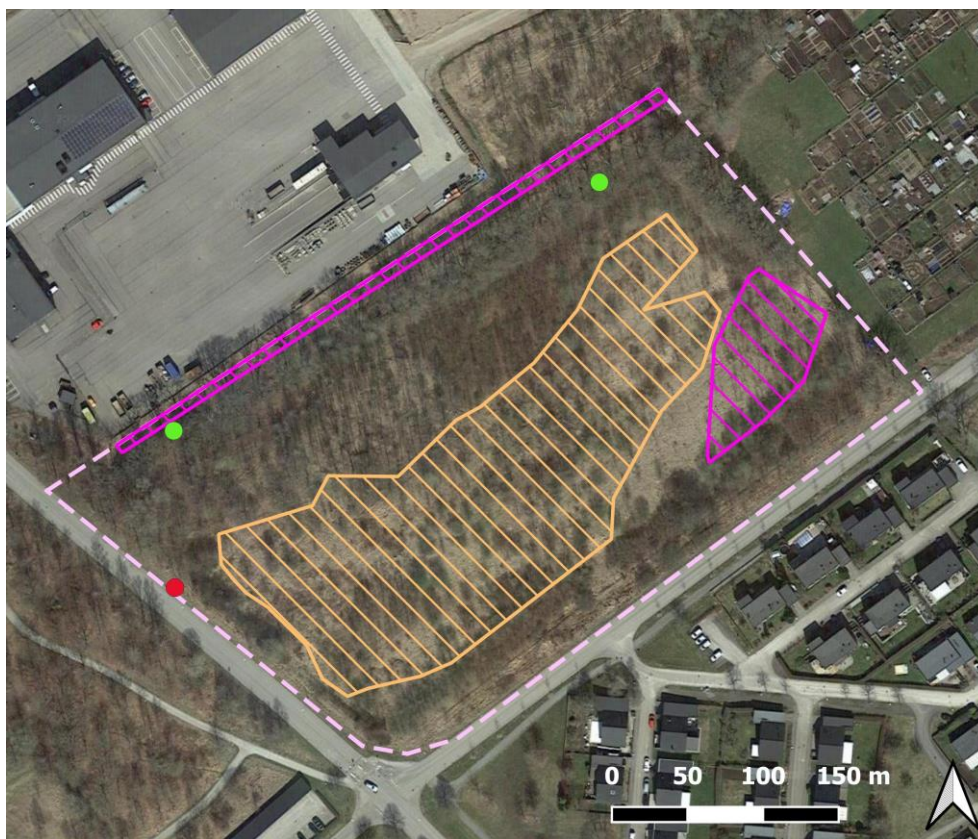
Rödlistade och fridlysta arter

En rödlistad art, ask (*Fraxinus excelsior*), observerades inom planområdet. Ask är klassad som stark hotad (EN) enligt 2020-års rödlista (SLU Artdatabanken, 2020). Orsaken till askens tillbakagång är askskottsjukan, en svampsjukdom

vars sporer sprids med vinden. Beståndet i detta område finns inom naturvärdesobjekt 1 och utgörs av ett flertal unga individer, 5–10 cm i diameter.

Invasiva arter

Totalt observerades tre invasiva arter; kanadensiskt gullris (*Solidago canadensis*), snöbär (*Symphoricarpos albus*) och vresros (*Rosa rugosa*). Kanadensiskt gullris förekommer i rikliga förekomster centralt inom planområdet samt längs områdets nordvästra kant, medan snöbär och vresros endast förekommer fläckvis (Figur 9). Ingen av arterna ingår i EU:s förteckning över invasiva främmande arter (EU-förordning nr 1143/2014), men bör hanteras på motsvarande sätt med stor försiktighet.

Inventeringsområde

Invasiva arter

Kanadensiskt gullris (rikliga förekomster)

Kanadensiskt gullris (glesa förekomster)

Snöbär

Vresros

Figur 9. Förekommande invasiva arter inom planområdet.

4 Förslag till kompensations- åtgärder

Hur befintliga naturvärden kan komma att påverkas vid i samband tänkta planer för aktuell detaljplanen kan enbart preliminärt bedömas. Detta med anledning av att markanvändning genom exempelvis bebyggelseplaner med huskroppar och hårdgjorda ytor samt inarbetade skyddsåtgärder ännu inte är bestämda för området. En första bedömning av påverkan på naturvärdena kan dock presenteras.

Utredningsområdet hyser idag vissa-påtagliga naturvärden (klass 4-3). Området kan dock vara av betydelse för fågelfauna, vilken inte är inventerad mer än översiktligt på biotopnivå. Biotopkvalitéer som kan gynna fåglar finns genom skyddande buskage, födosöksområden och hålträd. Området bidrar även med främst nektarresurser för pollinerande insekter genom rika förekomster av bärande buskar och träd som blommor och ger bär under olika säsonger.

För att minska de eventuella negativa konsekvenser som uppstår på områdets naturvärden i samband med den nya detaljplanen rekommenderas ett antal åtgärder att vidtas. Dessa åtgärder syftar dels till att minska påverkan inom planområdet (skyddsåtgärder) dels till att kompensera förlusten av naturvärden, där sådan uppstår (kompensationsåtgärder).

4.1 Skyddsåtgärder

Minska intrång i klass 3 - området

Naturvärdesobjekt med ett klass 3 - påtagligt naturvärde (se Figur 4), utgör områden med lokal-regional betydelse för biotopen och är av särskild betydelse för att den totala arealen av biotopen upprätthålls. Negativ påverkan på dessa områden bör minimeras. Vid planering av detaljplaneområdet bör därför hänsyn tas till naturvärdesobjekt 2 och i synnerhet till de äldre träden på gränsen mellan utredningsområdet och industriområdet i nordlig riktning.

Visa extra hänsyn till äldre ädellövträd

För att reducera påverkan på de befintliga naturvärdena som utgörs av grova lövträd, främst ek, är det viktigt att så många äldre träd som möjligt kan få stå kvar, främst inom naturvärdesobjekt 2 men i viss utsträckning även i naturvärdesobjekt 1 (nordöstra delen). Om möjligt bör Halmstads kommun placera byggnader och infrastruktur inom planområdet med utgångspunkt från var de äldre träden står samt säkerställa att byggnadskroppar och hårdgjorda ytor inte hamnar för nära intill träden. Äldre träd som inte kan stå kvar kan om möjligt flyttas som död ved till annan plats inom planområdet alternativt utanför planområdet. Om kommunen möjliggör för träden att finnas kvar inom detaljplaneområdet bör dessa omges av skydds-zoner under anläggningsskedet

så att inte rötter, stam och grenverk skadas. Skyddszonen runt trädet bör vara lika stor som trädets stamdiameter x 15.

Inom naturvärdesobjekt 2 finns äldre lövträd varav tre av dessa är särskilt skyddsvärda. Särskilt skyddsvärda träd har minskat kraftigt i landskapet och bör ses som extra angelägna att bevara utifrån ett naturvårdsperspektiv. Om påverkan riskerar uppstå på ett särskilt skyddsvärt träd som väsentligt kan förändra dess naturvärde så ska detta samrådats enligt 12 kap 6 § miljöbalken.

Invasiva arter

Utredningsområdet hyser en mycket stor population av den invasiva växten kanadensiskt gullris. Även mindre bestånd av vresros och snöbär finns här. Ingen av arterna är upptagna i EU:s förteckning över invasiva främmande arter (EU-förordning nr 1143/2014), men samtliga arter, i synnerhet kanadensiskt gullris, har påtagliga negativa effekter på naturmiljön. I samband med markarbeten, körning i området och masshantering bör skyddsåtgärder vidas för att begränsa ytterligare spridning av dessa arter. Exempel på sådana skyddsåtgärder är att inte nyttja massor från området på annan plats samt att vara noggrann med att spola av däck och bandställ på maskiner som kört i den frörika marken i samband med att maskinerna lämnar området.

Alternativt kan bekämpningsåtgärder sättas in. I Naturvårdsverkets och Havs- och Vattenmyndighetens metodkatalog för bekämpning av invasiva arter (Naturvårdsverket 2022), som drivs av SLU Artdatabanken, finns olika bekämpningsmetoder för respektive art. För kanadensiskt gullris är exempelvis avbaning av översta jordlagret följt av årlig slåtter (innan arten gått i blom) att rekommendera. Den avbanade jorden ska hanteras som farligt avfall alternativt grävas ner på plats (flera meter djup och täckt av tjock marktäckeduk).

4.2 Kompensationsåtgärder

Om det inte är möjligt att vidta önskad skyddsåtgärd inom området kan förlorede naturvärden kompenseras på annan plats. Nedan presenteras förslag på sådana åtgärder.

Äldre lövträd och särskilt skyddsvärda träd

Om påverkan uppstår på grova lövträd i allmänhet och särskilt skyddsvärda träd i synnerhet kan detta kompenseras till viss del genom att dels flytta det påverkade trädets ved till plats där veden stärker den valda biotopens naturvärden (exempelvis lövskog, skogsbryn eller trädklädd betesmark), dels utreda möjligheten att friställa grova lövträd som idag blivit trängda av uppväxande sly eller trädplanteringar. Ett sådant arbete ska utgöras av eller i samarbete med sakkunnig person inom ekologi eller naturvård.

Övriga åtgärder

- Gynna föryngring av ädellövträd och sälg: Områden som idag hyser yngre-medelålders ekar och sälgar kan gynnas genom att ge träden utrymme att växa samt att gynna dem vid senare gallringar.

- Om plantering av nya träd och buskar ska ske bör enbart inhemska trädslag planeras, gärna blommande träd och buskar som exempelvis sälg, lind, lönn, fågelbär, oxel, hägg, brakved, olvon, try och hassel.

5 Referenser

- Leidenberger, S., Käck, M., Karlsson, B., Kindvall, O. 2016. The Analysis Portal and the Swedish LifeWatch e-infrastructure for biodiversity research. Biodiversity Data Journal 4: e7644. doi: 10.3897/BDJ.4.e7644.
- Naturvårdsverket, 2014. Fridlysta växter och djur i Sverige. Folder. ISBN 978-91-620-8605-3. <https://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/8600/978-91-620-8605-3/>
- Naturvårdsverket, 2022. Katalog för bekämpningsmetoder för invasiva främmande arter. Hämtad 2022-11-24 från <https://metodkatalog.invasivaarter.nu/methods>
- Nitare, N. 2019. Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- SLU Artdatabanken, 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.
- Strand, M., Aronsson, M., & Svensson, M. 2018. Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista. ArtDatabanken Rapporterar 21. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Swedish standard institute, 2014. Svensk standard SS 199000:2014, Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Swedish standard institute, version 2014-05-28, utgåva 1.
- Swedish standard institute, 2014. Svensk standard SIS-TR 199001:2014, Naturvärdesinventering (NVI) – komplement till SS 199000, version 2014-06-25, utgåva 1.

*Ledande experter
för en levande värld.*